

Становище

от проф. д-р **Огнян Николаев Константинов**,

преподавател в ИФ на НМА „Проф. Панчо Владигеров”

за дисертационния труд на **Юлияна Неделчева Караатанасова**, редовен докторант с научен ръководител проф. д-р Ганка Димитрова Неделчева - Боянова на тема „Приложение на концертни модели в контекста на учебното съдържание по музика на българското училище“ за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в професионално направление 1.3 „Педагогика на обучението по музика (Методика на обучението по музика)”

Обект на настоящето становище е представеният от Юлияна Караатанасова (редовен докторант с научен ръководител проф. д-р Ганка Димитрова Неделчева – Боянова) за публична защита дисертационен труд с тема „Приложение на концертни модели в контекста на учебното съдържание по музика на българското училище“. Освен дисертацията докторантът прилага автореферат и CV. Изискваните от ЗРАСРБ минимални наукометрични показатели са покрити.

Биографични данни

Юлияна Караатанасова завършва средното си образование в СМУ „Христина Морфова“, Стара Загора през 1985 г. със специалност пиано. През 1991 г. се дипломира с магистърска степен в ТКДФ на НМА „Проф. Панчо Владигеров“. Има завършена следдипломна квалификация в УНСС със специалност маркетинг, реклама и бизнескомуникации (2009 г.). От 2021 г. е редовен докторант към катедра „Музика и мултимедийни технологии” във Факултета по науки за образованието и изкуствата на СУ „Св. Климент Охридски”.

Професионалната реализация на Юлияна Караатанасова е много разностранна – през годините тя е музикален редактор, автор и водещ на предавания в „Класик ФМ“ радио, БНР и БНТ; главен редактор и мениджър в радио „Класик ФМ“; началник отдел и експерт в НДК; PR на наши фестивали. В момента е директор на къщата музей „Панчо Владигеров“, София. Реализирала е множество публикации, интервюта, рецензии в медии като в. „Култура“, сп. „Лик“, в. „Дневник“, сп. „Музикални

хоризонти“, „Площад Славейков“ и др. Работила е като преподавател в СМУ „Христина Морфова“, Стара Загора; НМУ „Любомир Пипков“, София и Езикова гимназия „Мигел де Сервантес“. Била е член на журита на конкурси в България.

Развитието на Юлиана Караатанасова в учебен и професионален аспект недвусмислено показва, че тя притежава най-висока компетентност по темата на дисертационния ѝ труд. Това дава всички основания да смятам, че направените от нея констатации, заключения и препоръки са максимално обективни, достоверни и коректни. Мисля, че избраната тема е изключително актуална – изграждането на стабилна връзка между младите хора и класическата музика, както и ролята на училището и професионалните музикални институции в този процес.

Представената за публична защита дисертация е с обем от 266 страници, включва увод, пет глави с множество подточки, заключение, приносни моменти, библиография, четири приложения и четири публикации по темата.

Дисертационният труд на Юлиана Караатанасова прави впечатление с много прецизното познаване и изследване на разглежданата проблематика.

Уводът очертава основните задачи и методи на изследването. В първата глава докторантът прави преглед на образователни системи и практики в различни държави: Северна Америка (стр.13 – 18), Европа (стр.18 – 41). За отбелязване е детайлното и задълбочено разглеждане на ролята на ДО „Музика“ за музикалното възпитание и музикалната култура в България до 1989 г.(стр. 31 – 41). Приложение №1 дава ясна представа за структурата и обема на ДО „Музика“. Юлиана Караатанасова коментира ролята на културните институции като образователен фактор:..... „Доказана от практиката и според множество специалисти, Образователната програма под името „Zukunft@BPhil“ е образцова. Според убеждението на сър Саймън Ратъл, Филхармонията като „културен храм“ за всички националности и етнически групи – на които Берлин е особено богат – трябва да бъде отворена за всички слоеве от населението и активно да подхожда към тях...“(стр. 43).

Във втората глава Юлиана Караатанасова разглежда конкретни образователни програми на известни световни оркестри и оперни театри. Тази глава е особено важна за доказване на тезите на докторанта, в нея са дадени конкретни работещи примери за организация на образователно – концертната дейност на културните институции

(Виенска филхармония, Виенска опера, Берлинска филхармония, Берлинска опера, Лондонска филхармония, „Ковънт гарден“, „Концертгебау“ и др.). Впечатляващо е, че докторантът дава примери за образователни програми на оркестри и опери от цял свят – Европа, Северна и Южна Америка, Азия, Австралия и Африка. Анализирането и сравнението на толкова различни като условия за работа и възможности културни структури, както и дефинирането на сходствата и различията между тях смятам за изключителен принос на дисертационния труд.

Третата глава на дисертацията е фокусирана върху образователните концерти, програми и практики в България. Докторантът прави конкретни предложения свързани със съдържанието, формата, времетраенето, репертоара на образователните концерти (стр.129 - 133). Обърнато е специално внимание на програмите „Фортисимо“ и на образователните програми на СО на БНР, на Софийската филхармония, на НБУ, на Опера Стара Загора. Юлиана Караатанасова съпоставя инициативата на Георги Калайджиев (известен български цигулар, концертмайстор на КА „Софийски солисти“ и на симфоничния оркестър на Гийсен, Германия) „Музиката вместо улицата“ с венецуелската „El Sistema“. В тази глава са коментирани различни концертно – образователни практики на музеи (къща музей „Панчо Владигеров, къща музей „Борис Христов“).

Четвъртата глава представя част от нормативните документи свързани с образователния процес. Според мен заслужаващо внимание е коментирането и анализирането на учебните програми по музика в различните класове и даването на конкретни предложения и препоръки за обогатяване на програмите с разнообразни концертни модели (стр. 180 – 201).

Петата глава показва анализ на резултатите от проведена анкета. Целева група за анкетното проучване са педагозите по музика в общообразователните училища. Формулировката на въпросите и получените отговори дават потвърждение на тезите и предложенията, които докторанта прави и защитава в своя труд.

Библиографията включва 49 заглавия на български, руски, английски и немски език. Използвани са нормативни документи на МОН, три интервюта и множество уебсайтове.

Част от дисертацията са четири приложения и четири реализирани публикации по темата.

Авторефератът е с обем от 55 страници, има същата структура и подредба като дисертацията.

Заклучение

Смятам категорично, че предложения от Юлияна Караатанасова за публична защита дисертационен труд има сериозни приноси достойства. Съгласен съм напълно с предложените от нея приноси. За най-важни смятам сравнението и анализа на образователни програми на различни световни културни институти, изследването на българския опит в музикалното образование и предложените от докторанта концертно – образователни модели.

Сигурен съм, че важна роля за успешната работа на докторанта има научният ѝ ръководител проф. д-р Ганка Неделчева – Боянова.

В заключение на всичко написано дотук, убедено предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор” в професионално направление 1.3 „Педагогика на обучението по музика” на Юлияна Неделчева Караатанасова.

Проф. д-р Огнян Константинов